

natuurtoets

Quickscan natuurtoets Herenweg 76 Rijnsater- woude

Beoordeling van effecten op beschermde natuurwaarden

Opdrachtgever

Dhr. A. Vink

Status

Concept

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Herenweg 76 Rijnsaterwoude

Subtitel

Beoordeling van effecten op beschermde natuurwaarden

Projectcode

Datum

Status

17-393

4 augustus 2017

Concept

Auteur(s)

A. (Adriaan) de Gelder

Tweede lezer

M. (Mike) Wallink

Opdrachtgever

Dhr. A. Vink

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Gelder, A. de (2017). Quickscan natuurtoets Herenweg 76 Rijnsaterwoude. Beoordeling van effecten op beschermde natuurwaarden. [Concept](#) Rapport 17-393. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	2
1.1 Aanleiding en doelstelling	2
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	2
1.3 Leeswijzer	3
2. Toetsingskader en onderzoeksmethode	4
2.1 Wettelijk kader	4
2.2 Onderzoeksmethode	5
3. Gebiedsbescherming	6
3.1 Natura 2000	6
3.2 Natuurnetwerk Nederland	6
4. Soortbescherming	7
4.1 Flora	7
4.2 Zoogdieren	7
4.3 Broedvogels	7
4.4 Amfibieën	8
4.5 Overige soortgroepen	9
5. Geraadpleegde bronnen	10

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

De eigenaar van perceel 2558 (dhr. A. Vink) in Rijnsaterwoude is voornemen om een woning te plaatsen, waarvoor een bestemmingsplanwijziging nodig is. Ecogroen heeft beoordeeld of het voornemen conflicteert met de wettelijke bescherming van natuurwaarden. Voorliggend rapport beschrijft de methodiek en resultaten van het uitgevoerde onderzoek.

Gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied en NNN-gebied ligt op ruime afstand van het plangebied. Gezien de afstand en de aard van de werkzaamheden, kan worden gesteld dat het voornemen geen negatief effect heeft op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden en de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Soortbescherming

- In het plangebied zijn geen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Schade aan onmisbare vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen binnen het plangebied kan worden uitgesloten.
- Binnen het plangebied zijn enkele algemeen voorkomende broedvogels van struweel te verwachten. Jaar-rond beschermde nesten van broedvogels ontbreken.
- In en rondom het plangebied is voortplanting en overwintering van nationaal beschermde amfibieën en grondgebonden zoogdieren met provinciale vrijstelling te verwachten.
- In het plangebied zijn geen flora, reptielen, vissen en ongewervelden aangetroffen of te verwachten waarvoor geen vrijstelling geldt binnen de provincie Zuid-Holland.

Advies

- Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren en verblijfplaatsen van nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën met provinciale vrijstelling verloren gaan. Voor deze soorten geldt in voorliggende situatie automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.
- Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half maart en na eind juli of het onderzoeksgebied te controleren op broedende vogels en nesten binnen de invloedssfeer van de plannen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar het is van belang dat er geen nesten of eieren van broedvogels worden beschadigd of vernield, ongeacht de datum.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

De eigenaar van perceel 2558 (dhr. A. Vink) in Rijnsaterwoude is voornemen om een woning te plaatsen, waarvoor een bestemmingsplanwijziging nodig is. Ecogroen heeft beoordeeld of het voornemen conflicteert met de wettelijke bescherming van natuurwaarden. Voorliggend rapport beschrijft de methodiek en resultaten van het uitgevoerde onderzoek.

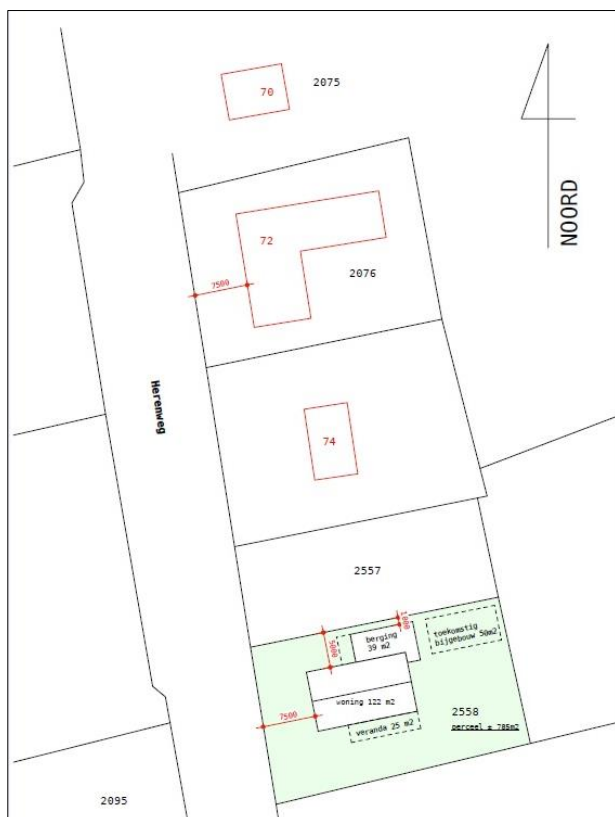
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied bestaat uit het perceel aan de Herenweg 76 in Rijnsaterwoude (zie figuur 1.1). De locatie is onbebouwd en overwoekert met een ruigtevegetatie van Braam *spec.* en Grote brandnetel en enkele bomen als Populier, Paardenkastanje, Gewone es en Kraakwilg. Het perceel wordt aan de zuid- en oostzijde begrensd door sloten, aan de noordzijde door een toegangsweg en aan de westzijde door de Herenweg.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron luchtfoto: ESRI.

Voor realisatie van één woning met bijgebouw op het perceel (zie figuur 1.2) wordt de aanwezige vegetatie verwijderd en de grond bouwrijp gemaakt. De sloten grenzend aan het perceel blijven in hun huidige staat gehandhaafd.

Figuur 1.2 Ligging te realiseren woning en bijgebouw op perceel 2558 (groen gearceerd)

1.3 Leeswijzer

Het kader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van te verwachten effecten op beschermde gebieden (hoofdstuk 3) en soorten (hoofdstuk 4). Daarnaast is beschreven of en zo ja welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) maatregelen nodig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

2. Toetsingskader en onderzoeksmethode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op gebieds- en soortenbescherming. Bescherming van houtopstanden is conform opdracht niet meegenomen in de rapportage. Voor de volledige wettekst verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01>. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming (Natura 2000)

Artikelen 2.1 tot en met 2.12 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Voor Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitats, soorten, broedvogels en / of niet-broedvogels. In artikel 2.7 verplicht de Wet natuurbescherming om vooraf te beoordelen of ingrepen / activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden aangewezen instandhoudingsdoelen. Mocht sprake zijn van (significant) negatieve effecten dan kan het aanvragen van vergunning bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep of activiteit plaatsvindt) aan de orde zijn.

Soortbescherming

Artikelen 3.1 tot en met 3.11 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van soorten. De bescherming is opgedeeld in vijf categorieën met soorten:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wet natuurbescherming), in de praktijk onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten zoals Huismus, Gierzwaluw en Buizerd, en
 - Overige vogels wier nesten alleen tijdens het broedseizoen (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest) zijn beschermd;
- Soorten van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I) zoals bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming;
- Overige nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wet natuurbescherming), onderverdeeld in:
 - soorten waarvoor provinciaal geen vrijstelling geldt, en
 - Soorten waarvoor provinciaal wel vrijstelling geldt.

Soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, kunnen ingedeeld worden in twee categorieën. Provincies mogen besluiten om bepaalde soorten vrij te stellen van bescherming in het kader van ruimtelijke ingrepen, beheer en onderhoud. In de meeste provincies geldt - onder andere voor ruimtelijke ontwikkelingen - een vrijstelling voor een selectie van zoogdieren en amfibieën. Voor de overige soorten gelden vergelijkbare verboden (zie artikel 3.10) als voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en geldt eveneens een strikte beschermingsstatus.

Voor het overtreden van verbodsartikelen bij ruimtelijke ingrepen is het noodzakelijk om ontheffing aan te vragen bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep plaatsvindt). Voor het verkrijgen van een ontheffing dient een uitgebreide rapportage opgesteld te worden waarin o.a. wordt aangegeven hoe gezorgd wordt dat schade tot een minimum beperkt blijft en of compenserende maatregelen aan de orde zijn.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De bescherming van het Nationaal natuurnetwerk (NNN; de voormalige EHS) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro: Stb 2016 nr. 351) en uitgewerkt in provinciale verordeningen. De bescherming van de NNN is ruimtelijk vastgelegd en geborgd door middel van het Bestemmingsplan. Indien voor een ontwikkeling niet hoeft worden afgeweken van het Bestemmingsplan, is geen NNN-toets noodzakelijk. De waarden blijven dan immers geborgd.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afwijking. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

2.2 Onderzoeksmethode

Om de aanwezige of te verwachten beschermde waarden binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten in beeld te brengen is gestart met literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of het plangebied binnen of nabij beschermde gebieden ligt en of beschermde soorten bekend zijn in en in de directe omgeving van het plangebied. Wij hebben gebruik gemaakt van de NDFF¹ en provinciale kaartviewers (zie: hoofdstuk 5 Geraadpleegde bronnen).

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 27 juli 2017 is uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan beschermde soorten van de Wet natuurbescherming en mogelijke relaties tussen het onderzoeksgebied en beschermde gebieden. De bomen zijn onderzocht op geschiktheid voor vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en nestlocaties voor broedvogels met jaarrond beschermde nestlocaties (onder andere Ransuil). Daarnaast zijn de sloten bemonsterd met een steeknet op het voorkomen van beschermde amfibieën en vissen.

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke soorten (mogelijk) aanwezig zijn en is bepaald of het plangebied gelegen is in of nabij beschermde gebieden. Vervolgens is op basis van de geplande ingrepen bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden. Indien sprake is van negatieve effecten is advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

¹ Op de gegevens van de NDFF rusten auteursrechten.

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Nieuwkoopse Plassen & De Haeck gelegen ten zuidoosten van het plangebied op ongeveer negen kilometer afstand. Gezien de grote afstand tot Natura 2000-gebieden en de aard van de beoogde werkzaamheden zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden uitgesloten.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Op ruim 250 meter ten westen van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN; zie figuur 3.1). Hoewel provincie Zuid-Holland geen externe werking kent is, als gevolg van recente jurisprudentie (201509359/1/R1), het wel nodig -in het kader van goede ruimtelijke ordening- te waarborgen dat een plan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet aantast. Tussen het plangebied en het NNN ligt bebouwing en weiland. Vanwege deze ligging en de afstand tot het NNN heeft de geplande ontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden. In het kader van goede ruimtelijke ordening kan geconcludeerd worden dat geen sprake is van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Het nemen van vervolgstappen is niet aan de orde.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNN (groen gearceerd). Bron luchtfoto: ESRI World Imagery.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen. Gezien de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) worden deze ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is voor flora niet aan de orde.

4.2 Zoogdieren

Beschermde soorten zonder provinciale vrijstelling

Tijdens het veldbezoek zijn in het projectgebied geen vaste verblijfplaatsen van zoogdieren aangetroffen die zijn opgenomen op Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Wel zijn verscheidene waarnemingen van soorten uit deze categorie rondom het projectgebied gedocumenteerd. Onderstaand wordt hierop nader ingegaan.

Vleermuizen

Gezien het ontbreken van bebouwing en holten en of spleten in bomen in het plangebied zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Wel vormt het plangebied geschikt foerageergebied en maakt het mogelijk onderdeel uit van een vliegroute voor vleermuizen. Van belangrijk en of onmisbare vliegroutes of foeragegebieden is echter geen sprake: in de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieve structuren aanwezig die als vliegroute en foerageergebied kunnen fungeren. Het voornemen geeft dan ook geen aanleiding schade te veronderstellen aan verblijfplaatsen en leefgebied van vleermuizen.

Overige soorten

Vaste verblijfplaatsen van overige zoogdieren die zijn opgenomen op Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn zijn niet aangetroffen en worden op basis van het veldbezoek, aangetroffen terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) niet verwacht in het projectgebied. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Beschermde soorten met provinciale vrijstelling

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere Mol, Konijn, Huisspitsmuis, Bosspitsmuis *spec.*, Bosmuis, Veldmuis en Rosse woelmuis. Bij het voornemen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Zuid-Holland automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

4.3 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillende beschermingsregiem (zie kader 2.1).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet Natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele leefomgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.1).

Kader 4.1 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Op basis van het uitgevoerde veldbezoek, de terreinkenmerken en de verspreidingsgegevens (NDFF 2017) worden geen nesten of onmisbare foerageergebieden van jaarrond beschermde broedvogels verwacht. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten is niet aan de orde.

Overige broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten of broedverdachte vogels waargenomen. Door de aanwezigheid van struweel is broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten zoals Merel, Braamsluiper, Houtduif, Heggenmus, Winterkoning en Vink.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als broedseizoen.

Bij uitvoering van de werkzaamheden in de periodes tussen half februari - half maart en half juli - half oktober, adviseren wij na te gaan of eventueel nog bewoonde nesten van de vroeg of laat in het seizoen broedende Houtduif aanwezig zijn binnen het plangebied.

4.4 Amfibieën

De sloten rondom het plangebied vormen voortplantingswater voor algemene amfibieën (artikel 3.10 Wet natuurbescherming met provinciale vrijstelling) als Kleine watersalamander, Bastaardkikker, Gewone pad en Bruine kikker. Daarnaast is overwintering van genoemde soorten te verwachten onder de strooisellaag van begroeiingen in het plangebied. Overwintering en voortplanting van amfibieën met een zwaarder beschermingsregime kunnen op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) worden uitgesloten binnen het plangebied.

Bij de voorgenomen ingrepen kunnen enkele exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën juridisch gezien niet noodzakelijk is.

4.5 Overige soortgroepen

Op basis van het veldbezoek, de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDDF 2017) wordt in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van overige beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor overige soortgroepen (reptielen, vissen en ongewervelden).

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van EZ (2015). Besluit van de Minister van Economische zaken van 15 oktober 2015, DGAN-PDJNG / 15129301, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).

Internet

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Ministerie van EZ (<http://mineleni.nederlandsesoorten.nl>)

Ministerie van EZ (2016). (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>)

NDFF Uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd 26 juli 2017

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

Ravon.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen)